

Спасовдан - слава Вазнесењског храма и Града Београда

Патријарашком Литургијом, пред Часним Појасом Пресвете Богородице, у Вазнесењској цркви је молитвено започета свенародна прослава Спасовдана, крсне славе Града Београда.

Ове године житељи престонице имају посебан благослов и, као што синоћ приликом дочека велике светиње из манастира Ватопеда рече Патријарх Порфирије, највећи дар и најдрагоценије јемство љубави Пресвете Богородице, јер је Њен Часни Појас стигао у Београд.

Дирљиво је било видети хиљаде Београђана који су синоћ до касних сати у непрегледном реду, у духовном миру и молитвеној радости, сатима чекали да се поклоне и целивају Чудесни Појас Дјеве Марије.

Тако је било и јутрос, на Спасовдан, испред Вазнесењског храма и у околним улицама. Благочестиви народ је притицао са свих страна на свету Литургију којом је началствовао Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије.

Предстојатељ Српске Православне Цркве је, пред почетак свете Литургије, изнео из цркве велику светињу и положио је испод балдахина неба

постављеног у порти храма, који је пре 163 године осветио и Вазнесењу Господњем посветио митрополит Михаило Јовановић.

На посебно припремљеној платформи у црквеној порти сабрани око Патријарха српског – поред високопреподобног архимандрита Јефрема, игумана светогорског манастира Ватопеда, чијом добротом и љубављу српску престоницу походи Чудесни Појас Пресвете Богородице – саслуживали су високопреосвећена и преосвећена господа архијереји: средњезападноамерички Лонгин, крушевачки Давид, тимочки Иларион, аустралијско-новозеландски Силуан, далматински Никодим, будимљанско-никшићки Методије, вашингтонско-њујоршки и источноамерички Иринеј, буеносајрески и јужно-централноамерички Кирило, осечкопољски и барањски Херувим, париски и западноевропски Јустин, лондонски и великобританско-ирски Нектарије, ремезијански Стефан, липљански Доситеј, јенопољски Никон и костајнички Серафим.

Празничну беседу Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија доносимо у целости:

У име Оца и Сина и Светог Духа. Браћо и сестре, данас смо благословени, испуњени радошћу Духа Светог, испуњени благодаћу Божјом, јер, ево, већ четрдесет дана интензивно славимо Васкрсење Господа нашег Исуса Христа из мртвих. Славимо Његову победу над тројединим – нашим највећим и нашим снагама и силама непобедивим – непријатељем. Славимо победу над грехом, славимо победу над смрћу и победу над ђаволом.

Нема тог човека који није роб и греха, и смрти, и ђавола. И нема тог човека који собом, својим силама, снагама и моћима може да победи тог непријатеља. Али исто тако, не постоји ни један који може да избегне битку, који може да избегне сусрет са овим силним, за нас људе непобедивим, непријатељем. Али такође, нема ни једног од нас који нема дубинску потребу, који не жели да превазиђе и да победи и грех, и смрт, и ђавола. Међутим, све оно што ми као људи не можемо, могуће је Господу. А могуће је да то Он учини за нас и због нас, јер Он је љубав по својој суштини. Из љубави, љубављу ствара читав видљиви и невидљиви свет, а као круну свега ствара нас људе. И то како? Као иконе Његове, као иконе Божје, а то значи да смо не само створени да бисмо победили грех, смрт и ђавола, него да смо створени за много више од тога. Створени смо да бисмо се уподобили Господу, да бисмо могли да учествујемо у свему ономе што јесте Његово.

И ево, у данашњем одломку из Јеванђеља Господ још једанпут потврђује да је

заиста Он васкрсао из мртвих. И не само то, још четрдесет дана је био са својим ученицима и апостолима и, како вели одломак из Јеванђеља по Луки, проповедао, браћо и сестре, покајање и опраштао грехе. Дакле, Господ је све учинио за нас. Нема ништа више што нам је потребно изван и мимо Њега, све нам је дато. Али то што нам је Он, Бог љубави, дао, ми морамо усвојити, морамо прихватити. Имамо слободну вољу.

И ево, баш онако како нас је позивао на почетку свог Јеванђеља речима: Покајте се, јер се приближи Царство небеско; и овде још једанпут подсећа да је наш пут и наш начин прихватања љубави Божје – покајање. Знамо да смо слаби и немоћни. Знамо да смо грешни. Знамо да не можемо својим моћима. А покајање то и значи – да спознамо ту чињеницу и истину, али онда још корак даље – да се обратимо Богу молитвом и у смирењу. Ко иде тим путем, већ овде и сада учествује у свему ономе што је тајна Царства Божјег.

Али Господ на данашњи дан показује још једанпут и на други начин исту истину и чињеницу, а то је да нисмо створени за овај свет. Он јесте васкрсао. У четрдесети дан, међутим, по Васкрсењу, пред ученицима својим и апостолима, Он се узноси на небо. И апостоли нису тужни, нису разочарани, него, вели Свети јеванђелист Лука, они испуњени радошћу отидоше у Јерусалим. Испуњени су радошћу, јер се Господ јесте узнео, али није отишао од њих, као што није отишао ни од своје Цркве. Није оставио човека, него је узнео људску природу са десне стране Оца, ту је настанио једанпут за свагда, и показао сваком од нас шта је наше назначење и где је наше место. Показао је да наше место није у долини плача, да наше место није на земљи, него да је наше место на небу. И не само то, него да и земља јесте дар и она је израз љубави Божје, али је она дата да у свом темељу и у свом основу има небо. Она је позвана да буде небо, да се претвори у предукус Царства Божјег.

Како, браћо и сестре? Па Црквом Христовом, која није од овог света, али јесте у овом свету, али и нашим животима, као што говоримо свакодневно у молитви Оче наш и као што је рекла Пресвета Богородица: Нека буде воља Твоја. Нека буде воља Божја, а не да буде воља наша, браћо и сестре. А шта значи молитва да буде по речи Господњој и да буде воља Његова? То значи труд, напор и подвиг да испуњавамо Јеванђеље Христово; да испунимо своје животе, свако од нас појединачно и сви заједно, речју Божјом; да нам заповести Божје буду закон, начела и принципи живота, а не било која идеологија од овог света, макар долазила и од најумнијих и од најмудријих.

Дакле, и земља јесте небо и позвана је да буде небо онда када смо ми истински ученици Христови, када је Јеванђеље наш живот. Зато смо, браћо и

сестре данас, славећи Вазнесење Господње – Спасовдан, испуњени спознајом да су се сусрели небо и земља у том догађају, да су се сусрели историја и вечност, да су коначно Бог и човек заједно на једном месту у Царству Божјем.

Међутим, данас смо, браћо и сестре, славећи смисао свог постојања додатно испуњени радошћу, радошћу духовном, јер, ево, међу нама је после шест векова Појас Пресвете Богородице, који је дошао заједно са високопреподобним архимандритом и игуманом манастира Ватопеда оцем Јефремом. Дошао је Појас Пресвете Богородице, а то значи да је и Пресвета Богородица са нама. А где је Она, ту је увек мир Христов, ту је радост, ту је лепота, ту је љубав, ту је заједница. Где је Пресвета Богородица, ту је све Божје, јер Она сва јесте Божја, јесте Христова, али је сва и наша. Нема узвишенијег бића у људском роду, али нема ни бића у људском роду које више воли Бога и које више воли човека и нас људе. Зато, где је Она ту је утеха, ту је подршка.

Ми добро знамо да је данас човек можда више него икада испуњен самоћом. Осећа се остављеним од свих. Градови су данас највеће пустиње, јер су окружени једни другима знамо да често међу нама нема разумевања, нема подршке, нема истинског и правог братског загрљаја. Али зато долази Пресвета Богородица да нас још једанпут подсети да нисмо сами. Да је Она са нама и да је Њен Син, Бог Њен и Бог наш, са нама и да баш онда када смо остављени од свих, Она нам даје подршку. Довољно је само изнутра да изрекнемо једно Пресвета Богородице, помилуј нас, спаси нас, помози нам и да Она буде већ ту са нама. И не само да буде, него да знамо да нам је онда све могуће.

Шест векова, браћо и сестре, Њен Појас је био у манастиру Ватопеду, у манастиру за који бисмо слободно могли рећи да је место нашег духовног рођења, место духовног рођења српског православног народа. Ту почиње спасоносно дело за нас и велика историја наше помесне Цркве, јер су ту, у манастиру Ватопеду, монаховали нико други до први међу нама, Свети отац наш Сава, први Архиепископ наше Цркве, и његов отац, Свети Симеон Мироточиви. И ту су добили један део имовине, једно парче земље, од манастира Ватопеда да подигну хиландарски манастир у којем ће се сливати Срби, они који су жедни и гладни Бога и спремни да читав свој живот посвете Њему, да постану монаси, да буду принос нашег народа Богу, да буду наши молитвеници пред Богом. Зато слободно можемо рећи да је манастир Ватопед наша духовна колевка, место нашег духовног рођења.

Стога данас јесмо благодарни архимандриту Јефрему, игуману свете

ватопедске обитељи, што је Појас Мајке Божје код нас, ево, после шест векова, од тренутка откада је такође један велики из нашег рода, Свети кнез Лазар, подарио Појас и један део Часног Крста манастиру Ватопеду из љубави према тој светињи и благодарности што је породила Светог Саву и Светог Симеона. Свети кнез Лазар је потврдио и показао да Крст, узимање свог крста и свог живота и следовање Христу, јесте наш живот, јер у Крсту је и Васкрсење, и Вазнесење, и Други долазак Господњи.

Зато, браћо и сестре, данас сабрани на светој Литургији око Појаса Свете Богородице славимо и велики дан за град Београд. То је слава овог града. Деспот Стефан Лазаревић је установио Богородицу као покровитељицу града Београда и Спасовдан као славу овог града. А слава није само један леп обичај који припада прошлости и делу мртвог предања или фолклора нашег народа. Слава је образац нашег живота. Слава је позив да се угледамо на све свете који се моле за нас, на Пресвету Богородицу. Слава је позив да се у наша срца усели љубав и да нема места мржњи, да будемо отворени једни за друге. Слава града није слава зграда и улица. Зграде и улице нису градови – људи су градови, ми смо град. Заједница наша је град и међу нама треба да постоји међусобно разумевање, спремност да се жртвујемо једни за друге, да служимо једни другима, да превазилазимо сваку врсту подела. Па нормално је да мислимо другачије, свако је посебан и различит, али је још исправније и нормалније да тражимо опроштај једни од других, да праштамо једни другима, да живимо у покајању.

Зато славећи Пресвету Богородицу, браћо и сестре, препуштајући се Њеним молитвама, молитвама Светих апостола који су били сведоци Вазнесења Господњег, молитвама свих светих, отварамо своју душу за сваку врлину Божју, за мир, љубав, радост, веру и наду како бисмо онда могли да препознамо да је Један у Тројици Бог, Отац и Син и Свети Дух, наше спасење. Нека је Светој Тројици слава сада и увек и у векове векова. Амин.

На крају свете Литургије, код крста у порти храма Вазнесења Господњег, на месту мученичког страдања неколико стотина Београђана у нацистичком бомбардовању 6. априла 1941. године, помен су служили Преосвећени Епископ ремезијански г. Стефан; протојереј Ђорђе Стојисављевић, шеф Кабинета Патријарха српског; и свештенство Архиепископије београдско-карловачке.

